

Fiscul anunta intensificarea activitatii de control; în 2020, institutia a pierdut aproape jumatate din disputele cu contribuabilii(consultanti)

Autoritatea Fiscala anunta intensificarea activitatii de control în acest an însa, în anul 2020, institutia a pierdut aproape jumatate din disputele fiscale cu contribuabilii, atrag atentia reprezentantii EY.

"Campania de controale comune ale ANAF cu Inspectoria Muncii, pentru "prevenirea" muncii nedecarate si proiectul-pilot pentru realizarea de controale în timp real, planificat sa se deruleze în viitorul apropiat, pentru îmbunatatirea conformarii voluntare sunt doua dintre cele mai recente proiecte anuntate de autoritatea fiscala româna. De altfel, ANAF a vorbit si despre cresterea cu 10% a numarului de inspectii fiscale pâna la finele anului 2025, dar si despre majorarea colectarii cu 2,5 puncte procentuale din PIB în acelasi interval de timp si reducerea decalajului de colectare a TVA, prioritati prevazute, de altfel, de Planul National de Rezilienta si Redresare a României", arata un punct de vedere semnat de Emanuel Bancila, partener, coordonatorul Practicii de inspectii si controverse fiscale, si Adrian Rus, partener, liderul departamentului Preturi de transfer, EY România.

Acestia amintesc faptul ca ANAF a creat o structura specifica de management al riscului, care, cel putin în teorie, ar trebui sa ajute la eficientizarea inspectiilor fiscale prin crearea de clase de risc, în functie de care urmeaza ca toti contribuabilii sa fie planificati pentru inspectia fiscala. Conform raportului de activitate al ANAF pe anul 2020, Directia de Management al Riscului a testat deja aproximativ 100 de indicatori de risc, urmând ca, pâna la sfârșitul lui 2022, sa îi definitiveze pe aceia în functie de care se vor stabili clasele de risc.

Momentan, pentru activitatea de inspectie fiscala se folosesc doar 11 indicatori de risc, a caror analiza este obligatorie înaintea începerii unei inspectii fiscale. De asemenea, la acest moment, procedura în urma careia un contribuabil este clasificat ca fiind cu grad de risc fiscal mare este netransparenta, neputând fi contestata, subliniaza reprezentantii companiei de consultanta.

Pe de alta parte, strategia ANAF mentioneaza între obiective si intensificarea actiunilor de control în domeniul preturilor de transfer, inclusiv prin gestionarea eficienta a informatiilor obtinute ca urmare a utilizarii instrumentelor de cooperare administrativa, cum este raportarea tara cu tara sau Country-by-Country Reporting. În practica, însa, nu este clar cum foloseste ANAF informatiile din aceste raportari, menite, în principal, sa evalueze potentialele riscuri asociate preturilor de transfer si cum identifica acele tinte pentru controalele vizând preturile de transfer.

Potrivit sursei citate, modul în care inspectorii fiscali colecteaza informatii, cum selecteaza afacerile cu risc fiscal crescut si le inspecteaza este în permanenta transformare în ultimii ani, interpretarea umana fiind completata, mai nou, si de analize de date. În schimb, ceea ce evidentiaza practica este ca ANAF își va intensifica si mai mult actiunile de control.

"Mai îngrijoratoare decât cresterea volumului de inspectii fiscale sunt, însa, schimbarile în modalitatile de abordare a inspectiilor fiscale în domeniul preturilor de transfer si în volumul informatiilor solicitate de catre ANAF. Astfel, companiile care opereaza în România ar trebui sa se întrebe daca sunt pregatite adecvat pentru a raspunde nu doar rapid si cu încredere, ci, mai ales, într-un mod cât mai cuprinzator la întrebările detaliate din zona preturilor de transfer adresate de ANAF. Vedem din ce în ce mai mult din partea ANAF nu numai solicitari de informatii detaliate privind preturile de transfer (care, însa, uneori nu sunt disponibile pentru societatile din România care sunt parte a unui grup de multinationale), dar si contestari ale profilului functionale si de risc ale companiilor românești", atrage atentia analiza EY.

Totodata, a fost reactivat un instrument existent din 2016 în legislatia din România, care a fost ignorat pâna la

finele lui 2021. Astfel, începând din acest an, aceste "verificari documentare" urmeaza sa fie utilizate din ce în ce mai mult: autoritatea fiscala româna si-a propus ca acest tip de control sa reprezinte 60% din totalul verificarilor pâna în 2025. Consultantii precizeaza, în context, faptul ca aceasta specie de control nu prezinta garantiile legale necesare, nerespectând principiile general acceptate pentru o inspectie fiscala clasica.

"Astfel, se poate ajunge în situatia în care un contribuabil este controlat fara sa stie, în opozitie cu inspectia fiscala clasica, care este o procedura transparenta, ce nu poate începe fara un aviz de inspectie, cu delimitarea clara a obiectului controlului, într-o perioada de timp bine determinata si cu respectarea dreptului la aparare pe întreg parcursul inspectiei. Din pacate, în luna martie 2022 o serie de contribuabili persoane fizice se confrunta cu decizii de impunere emise în baza unor verificari documentare cu stabilirea eronata a bazei de impunere", subliniaza Emanuel Bancila si Adrian Rus.

În context, reprezentantii EY arata ca raportarea SAF-T reprezinta un mijloc de eficientizare a inspectiilor fiscale având în vedere ca, prin gradul mare de detaliu, SAF-T solicita completarea obligatorie a 260 de câmpuri dintr-un total de 800 si se creeaza premisele unor controale fiscale de la distanta.

"Anul acesta este pentru România anul SAF-T (Fisierul Standard de Audit Fiscal), obligatoriu pentru marii contribuabili de la 1 ianuarie 2022, cu o perioada de gratie de sase luni pentru anumite companii, intrate la finele lui 2021 în rândul marilor contribuabili. Raportarea SAF-T, reprezinta într-adevar un mijloc de eficientizare a inspectiilor fiscale. Prin gradul mare de detaliu - SAF-T solicita completarea obligatorie a 260 de câmpuri dintr-un total de 800, se creeaza premisele unor controale fiscale de la distanta si, pe termen mediu, eliminarea sau simplificarea anumitor declaratii din zona TVA. În acest fel, o companie va putea beneficia de o inspectie fiscala de la distanta, cu timpi redusi si interactiune limitata", explica analiza.

Pe de alta parte, însa, consultantii solicita acordarea unei atentii deosebite corectitudinii actului de inspectie fiscala în conditiile în care în România, finalizarea definitiva a unei proceduri de contestare a unui act inspectie fiscala poate dura între cinci si sase ani.

Acestia amintesc ca, în anul 2020, în aproximativ 30% dintre cazuri (raportat la totalul de sume impuse de ANAF), contribuabilii au avut câstig de cauza în fata instantelor de judecata, desfiintând actele de impunere emise de inspectia fiscala. La acest procent, trebuie adaugat si un altul, de 15%, pentru care contribuabilii au obtinut anularea actelor de impunere în faza administrativa a contestarii (fara a mai fi necesara parcurgerea procedurii judiciare în fata instantelor de judecata). Totodata, autoritatea fiscala a raportat ca, în peste 300 de cauze, instantele au dispus reluarea procedurii de solutionare. Astfel, daca ulterior aceste cauze vor fi solutionate în favoarea contribuabilului, este probabil ca acest procent sa se creasca semnificativ.

"Din analiza cifrelor publicate de ANAF putem concluziona ca un procent destul de mare, între 45% - 50% din sumele impuse de ANAF în urma inspectiilor fiscale sunt anulate ulterior prin contestare de catre contribuabili. Având în vedere ca sumele câstigate de contribuabili sunt purtatoare de dobânzi (7,3% pe an), iar o disputa fiscala dureaza în principiu peste 5 ani, rezulta ca ANAF va returna ulterior contribuabililor o dobânda de peste 40% aplicata la sumele anulate. Dar, pâna sa ajunga în instanta, riscurile pot veni de oriunde - chiar si din controlul activitatilor de rutina sau din controlul companiilor solide din punct de vedere comercial. Recalificarea tranzactiilor capata noi accente, autoritatile fiscale chestionând autoritatile de reglementare specifice fiecarei industrii, pentru acest tip de controverse si dispute fiscale neexistând niciun fel de precedent", subliniaza consultantii.

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 312.250 de angajati în peste 700 de birouri în 150 de tari si venituri de aproximativ 40 miliarde de dolari în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2021.

Prezenta în România din anul 1992, EY este liderul de pe piata serviciilor profesionale. Cei peste 800 de angajati

din România și Republica Moldova furnizează servicii integrate de audit, asistență fiscală, juridică, strategii și tranzacții, consultanță către companii multinationale și locale.